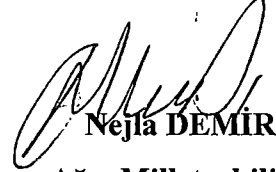

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI** tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Necla DEMİR
Ağrı Milletvekili

AKP, tarım alanları ile birlikte diğer bütün alanlarda 22 yıldır uygulamış olduğu neoliberal politikalarla başta çiftçiler olmak üzere özellikle küçük üreticileri tasfiye etmektedir. Uygulanan neoliberal politikalarla birlikte Kürt sorunun çözümsüzlüğünden dolayı derinleşen yapısal sorunların çözülmemiş olması, tarımda ve gıdada çözümü gerçekten güç sorunlarla karşı karşıya kalarak küresel tarım ve gıda krizinin merkezinde yerini almaktadır.

Sürdürülen bilinçli politikalarla küçük ve orta ölçekli tarımsal üretim önemli ölçüde tasfiye edilerek büyük sermaye şirketlerine alan açılmaktadır. Tarım alanlarının imara açılmasıyla birlikte Trakya'nın iki katı kadar olan tarım alanı inşaat sermayesine peşkeş çekilirken kırsaldaki genç nüfus metropollere göç etmek zorunda kaldı, çiftçinin yaş ortalaması 55-60 arasında, girdi fiyatları marketlerde artarken çiftçinin ürünü tarlada maliyetinin altında dahi alıcı bulamıyor.

AKP, 22 yıldır uygulamış olduğu yanlış tarım politikalarıyla **çiftçiyi, üretici olmaktan çıkararak çiftçiyi adeta "tarla bekçisi" durumuna düşürmüştür.**

Urfa-Suruç'taki Topçu Gündaş Suruç Sulama Birliği'nin pamuk sulaması için belirlediği dönüm başına su ücreti, 2 000 TL olarak belirlenmiş, arada enflasyon farkı olmazsa dahi çiftçinin 2024 yılı için alacağı 1272 TL'lik destek sulama suyunun maliyetini dahi karşılayamamaktadır.

Üstelik destekleme ödemesi bir sonraki yılda yani 2025 yılında ödenecektir. Pamuk üretici ve diğer çiftçilerin temel üretim maliyetleri olan mazot, ilaç, gübre ve elektrik

gibi girdi maliyetler de hesaplanınca çiftçiye verilen desteğin bir karşılığı olmadığı açıkça anlaşıyor.

Bu yanlış uygulamalar çiftçiye üretimden uzaklaşmaktan başka bir seçenek bırakmamaktadır. Bu maliyet karşısında tarlasını 2 yıl ekemeyen çiftçinin tarlası gasp edilerek ulusal ve çok uluslu şirketlere peşkeş çekilecektir.

Örneğin 24 Ağustos 2024 tarih ve 32642 sayılı resmî gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren destekleme yönetmenliğine göre; 2024 için pamuk üreticisine verilecek bitkisel üretim desteği kilo başına 160,00 Krş. olarak belirlenmiştir. Dönüm başına sadece 500 kilo için destek ödendiği için pamuk üreticisi dönüm başına 800 TL primi desteği ve 472,00 TL ile birlikte 2024 yılı için toplam 1.272 TL bitkisel üretim destek almayı hak etmektedir. Üstelik bu desteği 2025 yılında alacağı için enflasyon karşısında bu destek de eriyip gidecektir. Bununla birlikte Urfa-Suruç'taki Topçu Gündaş Suruç Sulama Birliği'nin pamuk sulaması için belirlediği dönüm başına su ücreti, 2 000 TL. Yani arada enflasyon farkı olmazsa dahi almış olduğu destek (1272 TL) su maliyetini dahi karşılamamaktadır. Üstelik destekleme ödemesi bir sonraki yılda yani 2025 yılında ödenecektir.

Aynı durum diğer bütün tarımsal ürünler için söz konusudur; Topçu Gündaş Suruç Sulama Birliği tarafından Antep fıstığının dönüm başı sulama bedeli 700, Arpa-Buğday 800, Mısır ise 1500 TL olarak belirlenmiştir. Bu konuda Suruçlu çiftçiler tarafından ifade edilen bir başka önemli itiraz ise Harran'da dönüm başı suyun maliyeti 300 TL olarak belirlenirken Suruç'ta neden 2000 TL olarak belirlenmesine ilişkindir. Çiftçiler ile birlikte kamuoyu Aynı ilde olan bu iki ilçede maliyet farkının bu kadar yüksek olmasının gerekçesini sormaktadırlar.

Pamuk üretici ve diğer çiftçilerin temel üretim maliyetleri olan mazot, ilaç, gübre ve elektrik gibi girdi maliyetler de hesaplanınca çiftçiye verilen desteğin bir karşılığı olmadığı gibi çiftçinin üretimden uzaklaşmasında başka bir seçenek kalmamaktadır. Dolayısıyla bu maliyet karşısında tarlasını 2 yıl ekemeyen çiftçinin tarlası gasp edilerek ulusal ve çok uluslu şirketlere peşkeş çekilecektir.

Buradan da anlaşılacağı gibi AKP'nin 22 yıl boyunca sermaye lehine bilinçli bir şekilde uyguladığı politikalarının son aşaması olan küçük ve orta ölçekli çiftçilerin tasfiye edilerek tarım alanların sermayeye peşken çekilmesinin son aşaması uygulanmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Urfa-Suruç'taki Topçu Gündaş Suruç Sulama Birliği tarafından sulama suyunun maliyetini hangi ölçütlere göre hesaplanmıştır?

- 2- Pamuk sulaması için belirlenen dönüm başına su ücreti 2 000 TL. Yani arada enflasyon farkı olmazsa dahi 2024 yılı için çiftçiye ödenecek (ödeme 2025 yılında yapılacak) destek (1272 TL) sulama suyunun maliyetini dahi karşılamadığı dikkate alındığında, çiftçiye verilecek desteklemeler belirlenirken gerçekçi bir maliyet-destek hesabı yapılmamasının gerekçesi nedir?
- 3- Harran ilçesinde sulama suyunun maliyetinin dönüm başı 300 TL olarak belirlendiği iddiası doğru mudur? Doğru ise aynı ilde olan iki ilçe arasında su tahsis maliyetin bu kadar farklılık göstermesinin gerekçesi nedir?
- 4- Desteklemelerin sadece sulama suyunun maliyetini karşılamadığı açıkça anlaşılmakla birlikte mazot, ilaç, gübre, elektrik, işçilik ve diğer maliyetler göz önünde alındığında söz konusu desteklemelerin yetersiz olduğu açıkça görülmektedir. Bu durumda destekleme katsayıları belirlenirken maliyet giderleri hangi ölçütlere göre hesaplanmıştır? Destekleme katsayısında bir revizyona gidilecek midir?
- 5- Bu durumda, 2025 yılı destekleme katsayısı 244 olarak belirlenmiş ancak enflasyonun ve maliyetlerin bu kadar hızlı bir şekilde arttığını göz önüne alındığında destekleme katsayısının sürekli ve gerçekçi bir şekilde güncellenmesi gerekmektedir. Ancak her yıl katsayının güncellenmesi ile ilgili belirsizlik en büyük sorun olacağı anlaşılmaktadır. Destekleme katsayısı her yıl hangi kriterler dikkate alınarak artırılacaktır?
- 6- Çiftçinin alacağı desteklemenin bir yıl sonra ödenmesi, yapılan desteklemelerin enflasyon karşısında hem erimiş olacak hem de ihtiyacı olduğu dönemde çifti söz konusu desteği alamamaktadır. Dolayısıyla destekleme ödemelerinin üretim yılı içerisinde verilmemesinin gerekçesi nedir? Buna ilişkin bir düzenleme yapılacak mıdır?